AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STANDARTI

AZS 981:2025

İlkin nəşr
24.11.2025

LOGİSTİK VAHİDLƏRİN GS1 LOGİSTİK ETİKETLƏR VASİTƏSİLƏ İDENTİFİKASİYASI.
Tərtibat və istifadə qaydaları

IDENTİFİCATİON OF LOGİSTİC UNİTS USİNG GS1 LOGİSTİC LABELS.
Construction and use rules

AZƏRBAYCAN STANDARTLAŞDIRMA İNSTİTUTU

İstinad nömrəsi
981:2025
©AZSTAND 2025

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan tam və ya hissə-hissə yenidən çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz

Elçin İsaqzadə küç., 7-ci köndələn
Telefon: +994125149603
Email: office@azstand.gov.az

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

MÜQƏDDİMƏ

1. Bu standart "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyi tərəfindən işlənib hazırlanıb və “İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları” standartlaşdırma üzrə Texniki Komitə (AZSTAND/TK 05) tərəfindən təqdim edilib.

2. Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun “ 24 ” 11 2025-ci il tarixli AZSTAND/Q-182/2025 nömrəli Qərarla qəbul edilib.

3. İlk dəfə tətbiq edilir.

4. Dövlət standartında müəyyən edilən tələblərin beynəlxalq standartlara, norma, qayda və tövsiyələrə və digər dövlətlərin müvafiq mütərəqqi milli standartlarına, elm, texnika və texnologiyanın müasir nailiyyətlərinə əsaslanmasını müəyyən etmək üçün standartın dövrü yoxlama müddəti 5 ildir.

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

©AZSTAND –Bütün hüquqlar qorunur

MÜNDƏRİCAT

1 TƏTBİQ SAHƏSİ 1
2. NORMATİV İSTİNADLAR 1
3. TERMİN VƏ TƏRİFLƏR 1
4 ÜMUMİ QAYDALAR 2
4.1 Logistik vahidlərin etiketlənməsi 2
4.2 İstifadə İdentifikatorları 3
4.3 Karton qutular və nəqliyyat yeşikləri kimi əmtəə vahidlərinin etiketlənməsi 3
4.4 Dəstəklənən AIDC standartları 3
4.5 İstifadə olunan şərti işarələr 3
4.5.1 Qaydalar və tövsiyələr 3
4.5.2 Məlumat elementlərinin formatı 3
5 ETİKETİN TƏRTİBATI 4
5.1. Giriş 4
5.2. Struktur elementləri 4
5.3 Seqmentlər 5
6 LOGİSTİK VAHİDİN İDENTİFİKASİYASI 6
6.1 SSCC 6
6.2 Etiketə SSCC-nin daxil edilməsi 8
6.3 Logistik vahidin identifikasiyası üçün GS1 İstifadə İdentifikatorlarının çıxarışı 8
7 MƏHSUL HAQQINDA MƏLUMATIN DAXİL EDİLMƏSİ 8
7.1 İstifadəsinə göstərişlər 8
7.2 Əmtəə vahidinin identifikasiyası 9
7.3 Əmtəə vahidinin hissələrinin identifikasiyası 10
7.4 Daxil olan əmtəə vahidlərinin sayı 10
7.5 Əmtəə vahidinin ölçüləri 11
7.6 Əmtəə vahidinin tarixləri 12
7.7 Partiya/lot nömrəsi 13
7.8 Seriya nömrələri 13
7.9 Əmtəə vahidləri haqqında məlumat üçün əsas GS1 İstifadə İdentifikatorlarının çıxarışı . 13
8 NƏQLİYYAT VƏ MÜŞTƏRİ MƏLUMATLARININ DAXİL EDİLMƏSİ 14
8.1 İstifadəsinə göstərişlər 14
8.2 Müştərinin (Alıcının) adı və ünvanı 15
8.3 Təchizatçının (Göndərənin) adı və ünvanı 16
8.4 Marşrutlaşdırma kodu 16
8.5 Təyinat yerinə/son alıcıya çatdırılma 16
8.6 Göndərmənin identifikasiyası 16
8.7 Yükün identifikasiyası 17
8.8 Müştərinin satınalma sifarişinin nömrəsi 17
8.9 Logistik tədbirlər 17
8.10. İstifadə və emal təlimatları 18
8.11 Nəqliyyat və müştəri məlumatı üçün GS1 İstifadə İdentifikatorlarının çıxarışı 18
9 ETİKETLƏRİN YERLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDALARI 19
9.1 Üst struktur elementi 19
9.2 Orta struktur elementi 19
9.2.1 Məlumat başlıqları 20
9.3 Alt struktur elementi 20
9.4 Etiket seqmentləri ilə bağlı qaydalar 22
9.5 GS1 Logistik Etiketinin ölçüsü 22
9.6 Etiketin yerləşdirilməsi 24
9.6.1 Böyük logistik vahidlərdə etiketin yerləşdirilməsi (paletlər, konteynerlər və s.) 24
9.6.2 Kiçik logistik vahidlərdə etiketin yerləşdirilməsi (bağlamalar daxil olmaqla) 24

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

 ©AZSTAND –Bütün hüquqlar qorunur

9.6.3 Üst-üstə yığılmış paletlərdə etiket yerləşdirilməsi 25

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

©AZSTAND –Bütün hüquqlar qorunur

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STANDARTI

LOGİSTİK VAHİDLƏRİN GS1 LOGİSTİK ETİKETLƏR VASİTƏSİLƏ İDENTİFİKASİYASI.
Tərtibat və istifadə qaydaları

AZS 981:2025

IDENTİFİCATİON OF LOGİSTİC UNİTS USİNG GS1 LOGİSTİC LABELS.
Construction and use rules

Tətbiq edilmə tarixi “_24___” ___11____2025-ci il

1 TƏTBİQ SAHƏSİ

GS1 sistemi dünyada ən çox istifadə edilən təchizat zənciri standartları sistemidir. O, rəsmiləşdirilmiş və birgə proseslər vasitəsilə yaradılmış standartlar, təlimatlar, həllər və xidmətlərdən ibarətdir.

Nəqliyyat və logistika sənayesi avtomobil, dəmir yolu, hava və dəniz daxil olmaqla bir çox nəqliyyat növündən istifadə edərək malların daşınmasını nəzərdə tutur. Nəqliyyat və logistika prosesləri müxtəlif tərəfləri, məsələn, yükgöndərən və yükalan, ekspeditorlar və daşıyıcılar, habelə gömrük və liman orqanları kimi rəsmi qurumları əhatə edir. Çox vaxt mürəkkəb logistika axınları və iştirakçı tərəflərin müxtəlifliyi logistik vahidlərin asan fiziki identifikasiyasına ehtiyac olduğunu göstərir.

Bu standart GS1 Logistik Etiketindən istifadə edərək logistik vahidləri fiziki olaraq necə identifikasiya etmək barədə təlimatlar verir.

2. NORMATİV İSTİNADLAR

Bu standartda aşağıdakılara istinad edilmişdir:

1. GS1 Baş spesfikasiyası (GS1 General Specifications version 25.0).

3. TERMİN VƏ TƏRİFLƏR

GS1 sisteminin standartları - Uyğunlaşdırılmış prosesləri təmin etmək üçün Beynəlxalq GS1 Assosiasiyası tərəfindən qəbul edilmiş standartlar, metodologiyalar və daxili qaydalar; identifikasiya obyektləri haqqında məlumatların avtomatik işlənməsi prosesində elektron qarşılıqlı təsir və iş prosedurlarının sadələşdirilməsi məqsədi ilə GS1 sisteminin qlobal identifikatorlarının təyin edilməsi və istifadəsi

GCP; Global Company Prefix: İstifadəçinin Qlobal Prefiksi, GS1 Milli təşkilatı tərəfindən İstifadəçiyə ayrılan unikal identifikasiya nömrəsidir.

HRI; Human Readable Interpretation: Ştrixkodlarda kodlaşdırılmış məlumatların insan tərəfindən oxuna bilən şərhi

SSCC; Serial Shipping Container Code: Nəqliyyat konteyner qablaşdırmasının seriya kodu

GTIN; Global Trade Item Number: Əmtəənin Qlobal İdentifikasiya nömrəsi, GS1 sisteminin standartları ilə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq əmtəə vahidinə verilən, onu unikallaşdıran qlobal identifikasiya nömrəsi

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

©AZSTAND –Bütün hüquqlar qorunur

EAN/UPC; European Article Number/ Universal Product Code: GS1 ştrixkodlarının ən çoxdan quraşdırılmış və ən geniş istifadə edilənləridir

ITF-14; Interleaved 2 of 5 symbology: GTIN-14 məlumatını kodlaşdıran ştrixkod

GS1-128: CODE-128 kodlaşdırmasına əsaslanan konkret məhsul və ya yük üçün kodlaşdırma sistemi

RFID; Radio Frequency Identification: Radiotezlikli İdentifikasiya

ITIP; İdentification of Trade Item Pieces: Əmtəə vahidinin hissələrinin müəyyən edilməsi

GINC; The Global Identification Number for Consignment: Yük Göndərmə üçün Qlobal İdentifikasiya Nömrəsi

GSIN; Global Shipment İdentification Number: Qlobal Göndərmə İdentifikasiya Nömrəsi

FIFO; First In First Out: İlk daxil olanın birinci reallaşdırılması prinsipi

BATCH/LOT: Bir növ, model, sinif, ölçü, kompozisiya və ya proqram versiyasından ibarət olan, mahiyyətcə eyni şərtlər altında istehsal olunan və müəyyən edilmiş şərtlər daxilində vahid xüsusiyyətlərə və keyfiyyətə malik olması nəzərdə tutulan bir və ya bir neçə komponent deməkdir.

SHIP TO LOC; Ship to location: Dəqiq göndərmə ünvanı

SHIP TO POST; Ship to post:Çatdırılma yerinin identifikasiyası

SHIP FOR LOC; Ship for location: Son alıcının yerləşdiyi məkanın nömrəsi

ROUTE: Martşrutlaşdırma kodu üçün istifadə olunan identifikasiya

BOL; Bill of lading: Bir göndəriş haqqında bildiriş və ya konosament

MAWB; Master Airway Bill: Hava daşımalarında istifadə edilən, hava yük daşıyıcısı və ya onun agenti tərəfindən verilən və imzalanan, çox vaxt əvvəlcədən çap edilmiş daşıyıcının hava yolu fakturasında istifadə olunan nəqliyyat sənədi

MBL; Master Bill of Lading: Baş konosament daşıyıcı tərəfindən verilən yükün daşınması müqaviləsini təmsil edən sənəd

AI; Automatic İdentification: Avtomatik İdentifikasiya

AI (401), AI (402), AI (420): Avtomatik identifikasiya göndərmə poçt kodları və marşrutları

AI (400) ORDER NUMBER: Müştərinin satınalma sifarişinin nömrəsi

AIDC; Automatic Identification and Data Capture: Avtomatik İdentifikasiya və Məlumat Toplama texnologiyası

CONTENT: Etiketin insan tərəfindən oxuna bilməyən (non-HRI) element sətrini göstərərkən istifadə olunan başlıq

İİ/AA/GG: tarixin göstərilməsi formatı (İlİl/AyAy/GünGün)

4 ÜMUMİ QAYDALAR

4.1 Logistik vahidlərin etiketlənməsi

Bu təlimatın əsas mövzusu logistik vahidlərin etiketlənməsidir. Logistik vahid, tədarük zənciri boyunca idarə edilməli olan nəqliyyat və / və ya saxlama üçün yaradılmış hər hansı bir tərkib elementidir.

GS1 Logistik Etiketi istifadəçilərə logistik vahidləri unikal şəkildə identifikasiya etməyə imkan verir ki, onlar tədarük zənciri boyunca izlənilə bilsinlər. Yeganə məcburi tələb odur ki, hər bir logistik vahid unikal seriya nömrəsi – Nəqliyyat Qablaşdırmasının Seriya Kodu (SSCC) ilə identifikasiya edilməlidir.

Hər bir logistik vahiddə SSCC ştrixkodunun skan edilməsi vahidlərin fiziki hərəkətini onlara aid olan elektron biznes mesajları ilə əlaqələndirməyə imkan verir. Ayrı-ayrı vahidləri identifikasiya etmək üçün SSCC-dən istifadə çarpaz yerləşdirmə, daşınma marşrutu və avtomatlaşdırılmış qəbul kimi geniş spektrli proqramları həyata keçirmək imkanı verir. SSCC-yə əlavə olaraq, GS1 logistik etiketinə digər məlumatlar daxil edilə bilər.

Bu standartın rəsmi nüsxəsi "Qlobal Standart 1 Beynəlxalq Sisteminin Təbliği" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Bu standart Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutunun icazəsi olmadan bütövlükdə və ya hissə-hissə çap oluna, çoxaldıla və yayıla bilməz.

©AZSTAND –Bütün hüquqlar qorunur